

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

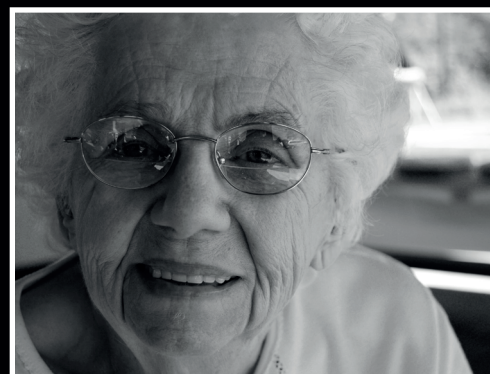
2018-1-IE01-KA204-038768

POVEȘTILE NOASTRE

Drepturile omului și persoanele vârstnice din Europa

ROMANIA

UN SCENARIU DE TEATRU DOCUMENTAR

Poveștile noastre: Drepturile omului și persoanele vârstnice din Europa
Un scenariu de teatru documentar
România

Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru producerea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi responsabilă pentru nicio utilizare care poate fi făcută din informațiile conținute de aceasta.

Pentru a afla mai multe despre proiect: <http://twomoons.eu>

CONTRIBUTORI:

Caroline Coffey, The Gaiety School of Acting (Ireland)

Seamus Quinn, The Gaiety School of Acting (Ireland)

Anna Kadzik-Bartoszewska, The Gaiety School of Acting (Ireland)

Cristian Palmi, Associazione di Promozione Sociale Teatri d'Imbarco (ITALY)

Beatrice Visibelli, Associazione di Promozione Sociale Teatri d'Imbarco (ITALY)

Nicola Zavagli, Associazione di Promozione Sociale Teatri d'Imbarco (ITALY)

Marita O'Brien, Co-Creation Support CLG (Ireland)

Jackie O'Toole, Co-Creation Support CLG (Ireland)

Henriikka Laurola, Empowering Old Age Coop – VoiVa (Finland)

Päivi Helakallio-Ranta, Empowering Old Age Coop – VoiVa (Finland)

Licia Boccaletti, Anziani e non solo (Italy)

Salvatore Milianta, Anziani e non solo (Italy)

Andra-Oana Petrea, Asociatia HABILITAS - Centru de Resurse si Formare Profesionala (Romania)

Rodica Caciula, Asociatia HABILITAS - Centru de Resurse si Formare Profesionala (Romania)

Ioana Caciula, Asociatia HABILITAS - Centru de Resurse si Formare Profesionala (Romania)

CONȚINUT:

INTRODUCERE LA SCENARIUL PIESEI DE TEATRU DOCUMENTAR DOUĂ LUNI	4
DEZVOLTAREA SCENARIILOR TEATRULUI DOCUMENTAR DOUĂ LUNI	5
SCENARIU DE TEATRU DOCUMENTAR. DREPTURILE OMULUI ȘI PERSOANELE ÎN VÂRSTĂ DIN EUROPA.....	6

INTRODUCERE LA SCENARIUL PIESEI DE TEATRU DOCUMENTAR DOUĂ LUNI

Două luni reprezintă o resursă educațională pentru a informa și îmbunătăți cunoștințele persoanelor în vârstă și ale societății mai largi cu privire la drepturile omului și la modul în care aceste drepturi ar trebui să funcționeze în practică. Creează un spațiu pentru persoanele în vârstă și pentru publicul larg de a asista la situații în care drepturile persoanelor în vârstă nu au fost respectate.

Obiectivele sunt:

Oferirea oportunității de învățare în domeniul drepturilor omului, protejate prin Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) și Convenția Națiunilor Unite pentru Drepturile Persoanelor cu Handicap (UNCRPD).

Să împuternicească persoanele în vârstă să își afirme și să își revendice drepturile.

Să arunce o lumină asupra provocărilor cu care se confruntă persoanele în vârstă în împlinirea drepturilor în viața lor de zi cu zi.

Să le facă vizibile pentru factorii de decizie, din sănătate, din asistența socială și profesioniștilor legali și grupurilor de advocacy pentru drepturile omului, în cazul în care instituțiile publice nu își îndeplinesc obligația de a proteja drepturile vârstnicilor, împuternicindu-i să devină agenți ai schimbării.

Cele patru resurse educaționale interconectate dezvoltate includ:

Broșura *Două luni*: Drepturile mele, starea mea de bine

Două luni Poveștile noastre: Drepturile omului și persoanele în vârstă din Europa: un scenariu de teatru documentar

Ghid pentru găzduirea Teatrului Documentar *Două luni* și a sesiunii de răspuns

Ascultă povestea mea: Drepturile omului și experiențele persoanelor în vârstă, pachete de învățare audio și individuale.

DEZVOLTAREA SCENARIILOR TEATRULUI

DOCUMENTAR DOUĂ LUNI

Teatrul documentar este teatrul care folosește material documentar preexistent (cum ar fi ziare, rapoarte guvernamentale, interviuri) ca material sursă pentru povești despre evenimente reale și oameni. Scenariul piesei documentare *Two Moons* dă viață poveștilor persoanelor în vârstă, care vorbesc despre situații în care drepturile lor au fost încălcate. Monologurile sunt folosite pentru a transmite poveștile, iar acestea sunt legate împreună ca o piesă în scenariu.

În fiecare țară parteneră, Finlanda, Irlanda, Italia și România au fost realizate lecturi ale celor șase monologuri. Un număr de 32 de persoane au participat la lecturi, 23 de persoane în vârstă și nouă profesioniști. S-a confirmat în unanimitate că monologurile utilizate în scenariul teatrului documentar erau ușor de înțeles, autentice și reflectă situațiile pe care le întâlnesc persoanele vârstnice din toate cele patru țări.

SCENARIU DE TEATRU DOCUMENTAR.

DREPTURILE OMULUI ȘI PERSOANELE ÎN VÂRSTĂ DIN EUROPA

Scenariul acestei piese include șase monologuri, cinci de sine stătătoare, iar cel de-al șaselea, monologul Elsei, le leagă pe celelalte ca un mediator. Experiența Elsei ca persoană vârstnică și ca observator al modului în care drepturile persoanelor în vârstă sunt încălcate, în rolul ei de îngrijitoare la domiciliu și voluntar într-un grup de sprijin de la egal la egal cu persoanele care sunt abuzate în familie, o face să fie bine plasată pentru a media și a împuternici celelalte personaje / povestitori. În timp ce scenariul concluzionează, citând pe scurt diferite încălcări ale drepturilor omului experimentate de diferite personaje, rolul sesiunii de răspuns este să exploreze în profunzime, cu publicul, încălcările drepturilor omului asociate cu diferitele povești. Piesa durează aproximativ o oră. Fiecare monolog durează aproximativ 10 minute pentru a fi interpretat, și poate fi utilizat și individual.

Prolog:

Elsa:

(Intră cu o trusă de prim ajutor și ține un telefon) Parola. Parola. Care este parola mea? *(Adresându-se mulțimii)* Dvs. vă este greu să vă amintiți parola? Am parole pentru toate. Sunt atât de multe de reținut zilele acestea. *(O altă încercare eșuează. Amintindu-și brusc)* Desigur, am fost inteligentă cu aceasta, așa că nu aș uita *(Râde de ea însăși și silabisește)* A L D O I L E A

R Ă Z B O I M O N D I A L. Vedeți voi, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, „Nimeni nu a fost lăsat să supraviețuiască pe cont propriu, nimeni nu a fost lăsat în urmă.” Chiar acum ne confruntăm cu un alt Război - doar că nu ne dăm seama și îi lăsăm pe cei care au nevoie de ajutorul nostru în urmă. *(Verificându-și programul în aplicația de lucru)* 1 ... 58 ... 12 ... - asta înseamnă 12 clienți pe care trebuie să îi vizitez astăzi. Știți că sunt întrebată deseori cum este astăzi îngrijirea la domiciliu și sunt directă și fermă cu

răspunsul meu ... este oribil, absolut oribil și lipsit de etică. Munca de îngrijire este solicitantă. Astăzi sunt 12 clienți singuri. „Cei slabi sunt lăsați să supraviețuiască singuri.” Am atât de mulți colegi care se gândesc să își schimbe profesia. Le-a ajuns. Vedem agonia și stresul în ochii pacienților noștri și, la rândul nostru, suntem anxioși și supărați pentru că trebuie să ne lăsăm pacienții singuri în casele lor. „Cei mai slabi sunt lăsați singuri”. Uneori mă simt neputincioasă pentru a putea schimba orice. Există atât de multe încălcări ale demnității comune, încălcări grave zi de zi. Am fost odată la o formare făcută de un medic gerontolog care ne-a spus că, cu cât cercul vieții devine mai mic, cu atât trebuie să vă simțiți mai în siguranță. Asta mi-a rămas în minte de atunci și mă străduiesc să-mi trăiesc viața potrivit acest cod. Alți oameni te fac să te simți în siguranță. Suntem dependenți de cei responsabili, de agențiile imobiliare, de poliție, de sistemul judiciar și de sistemul nostru de asistență medicală. Dacă locuiești în casa ta și nu te simți în siguranță, are sens să rămâi acolo? Luați exemplul Chiarei, care are propria luptă de dus, dar o las pe ea să completeze, pentru că mai am un milion de lucruri de făcut înainte de a-mi începe ziua O cafea mai întâi! (*Părăsește scena*)

Chiara:

Doctorul meu crede că am 80 și ceva de ani, dar nu am, am 79 de ani. Soțul meu a decedat acum 4 ani. Iar acum locuiesc singură. Viața mea a fost o luptă, dar au fost și momente bune. V-ar veni să credeți că am avut 13 operații grele de-a lungul vieții? Singura care m-a îngrijorat cu adevărat a fost operația pe cord. Exista posibilitatea reală să mor. Dar am împins întotdeauna limitele și am supraviețuit. (*Contemplând*) De îndată ce m-am căsătorit, am mers să locuiesc cu socrii mei la țară. Toți erau bărbați și am avut grijă unii de alții. Au fost buni cu mine, iar eu cu ei. Bunătatea umană este foarte importantă pentru mine. Îmi place să-i ajut pe ceilalți. (*Pauză*) Aici, în blocul meu, fac tot posibilul să mă înțeleg cu toată lumea. Desigur, există dezacorduri și discuții aprinse. Dacă trebuie spus ceva, o spunem. Este cea mai bună metodă. Odată, mi-a fost furat televizorul și am știut cine este hoțul - era doamna de la primul etaj. Nici ea nu a avut prea mult noroc în viață. (*Pauză*) A fost o perioadă în care eram foarte abătută și am plâns foarte mult. Fiicele și nepoții mei sunt foarte buni cu mine și m-au ajutat să trec prin asta. Nepoata mea îmi spune: „Nimeni nu face macaroane așa cum faci tu, bunico”, iar eu îmi ador nepoții.

Îmi petrec Crăciunul cu ei. Prietena mea, Vittoria, vine și ea. Nu are pe nimeni. Dar acum face parte din familie. Are 89 de ani și este extrem de independentă. Îi place să-și facă

propriile treburi. Dacă nu ajunge la cimitir de trei ori pe săptămână, înnebunește. Nu simt aceeași necesitate. Vizitez mormântul soțului meu din când în când. Am fost căsătorit timp de 50 de ani. A fumat atât de mult, încât și-a ars plămâni. Doctorul i-a spus de nenumărate ori: „Dacă te oprești, mai ai încă o șansă. Încă mai ai timp.” Nu s-a oprit niciodată. (*Pauză*) Asta-i viața!

Dar atunci s-a întâmplat un lucru rău. Mă pregăteam să-mi fac cumpărăturile, când am văzut doi bărbați înaintând pe coridor. M-au informat: „Doamnă, suntem de la compania de apă și trebuie să facem o verificare a apei”. Vittoria era și ea cu mine, așa că i-am lăsat să vină să verifice conductele de apă. Aveau insigne. Purtau haine normale. Unul a intrat în bucătărie și prietena mea a rămas cu mine. Apoi, celălalt a venit prin spatele meu cu o fotografie a mamei și una a tatălui meu ... și le-a pus așa ... una aici și una acolo ... și eu i-am spus: „Scuzați-mă, dar de unde aveți pozele cu mama și tata? Și el mi-a spus „să-mi scot inelele”. Am făcut tot ce mi-a cerut. Tot ce mi-a rămas a fost verigheta. Toate inelele mi-au fost furate. Și, apoi, el a întrebat din nou: „Aveți alt aur?” „Da.”, am spus. Aveam o brățară în sertar, pe care soțul meu mi-a oferit-o în luna de miere. Am scos-o din sertar și i-am dat-o lui. Apoi m-a întrebat din nou: „Mai aveți bani aici?” „Da. Am patru sute de euro.” I-am dat totul, ca și cum ar fi fost un lucru normal! Era ca și cum m-ar fi hipnotizat. În timp ce plecau, cred că m-am smuls din hipnoză, nu știu, l-am apucat de mână pur și simplu și i-am spus: „Un blestem asupra ta pentru că m-ai jefuit.” Îmi amintesc că avea mânuși. L-am apucat de mâini așa ... prietena mea era cu mine ... și am început să urlu ... am coborât scările sau am luat liftul, nu-mi amintesc ... știu doar că am început să urlu și toți locuitorii din clădire au ieșit și erau la capătul scărilor. Am făcut gesturi, am țipat ... Unele femei au strigat: „Hai să chemăm ambulanța! ... Hai să chemăm poliția!” Le-am spus oamenilor din ambulanță când au ajuns: „Nu merg la spital! Dacă trebuie să mor, voi muri în casa mea!” Pe scurt, întreg episodul m-a distrus cu adevărat! Seara îmi spun „Nu te gândi la asta!” Dar când mă culc, mă gândesc la asta. „Cum de nu mi-am dat seama!” Dar trebuie să-mi fi făcut ceva pentru că am spus: „Da”. Dacă aș fi spus „Nu”, poate m-ar fi bătut! Unul avea o șapcă cu vizieră. Dacă l-aș vedea din nou, l-aș zgâria ca o pisică! Sunt nervoasă!

Acum, când văd astfel de lucruri la televizor, îmi spun: „Uitați-vă cum am sfârșit și eu la fel!” Din păcate, auziți atâtea povești de genul acesta! Ce fel de oameni sunt aceștia? Care profită de bătrâni! Cum pot face asta? Să fure din puținul meu. Toate economiile

mele de o viață au dispărut. Este ca și cum ai fura pâinea unui bătrân de la gură. Nici animalele nu fac asta. Mă enervez uneori atât de tare! ... (*Pauză*) Acum mi-e teamă să mai părăsesc casa. Nu este atât de rău când sunt afară și sunt distrasă. Abia când ajung acasă încep să mă gândesc: „Dar de ce mi s-a întâmplat așa ceva?” Nu ar trebui să ies cu poșeta afară, știu, dar o fac. Când sunt aici, singură acasă, nu mă pot opri să nu mă gândesc: Cum au făcut asta? ... Ar fi putut chiar să mă fi bătut tare! (*Pauză, îngrijorare*) Apoi, mai este și omul care locuiește la parter. Într-o zi am coborât să agăț rufele în camera comună împreună cu Vittoria, și el ne-a acuzat că suntem hoții care l-au jefuit.

„Ce am furat de la tine?”, am spus eu în apărarea noastră. „Rochia soției mele”, a spus el răutăcios. Eram atât de nervoasă încât am spus: „Eu? Rochia soției tale? Știi ce aș face cu rochia ta? Mi-aș șterge dosul cu ea!” Atunci mi-a cerut să-l lovesc. Vittoria spunea încontinuu „Chiara, vii, vii? Hai să plecăm de aici!” Și am spus: „Dar de ce trebuie să plec, nu am făcut nimic greșit?” Și cu un deget în semn de avertisment a spus: „Încercați doar să mă atingeți și viața voastră s-a terminat!” Am plecat imediat și l-am sunat pe administratorul clădirii, pe care l-am informat cum am fost amenințate și că, dacă mi s-ar întâmpla ceva, ar ști pe cine trebuie să caute. Apoi, într-o zi am aflat că fiica bărbatului a murit foarte tânără și asta ne-a ajutat să-i înțelegem comportamentul și starea mentală. (*Pauză*) Și mai există și băiatul acela de la etajul doi, care distribuie droguri.

Într-o zi l-am văzut desfacând ușa principală. - „Ei, ce faci cu ușa?”, am întrebat. „O scot, pentru că trebuie să stea deschisă.”, a spus el. „Pune ușa acolo unde era înainte, trebuie să stea închisă.” „Nu, trebuie să o ținem deschisă”, a spus el. Și, apoi, în drum spre lift, a încercat să mă lovească! Din fericire, m-a ratat. Pumnul a avut o asemenea forță încât a lăsat urme pe tabla liftului! El a vrut ca acel pumn să mă nimerească!... Și ce a făcut poliția? Mi-a spus: „Știm că primește tratament. Pur și simplu asigurați-vă că nu îl călcați pe nervi ... pentru că atunci când este în starea asta, v-ar putea ucide!” (*Pauză*) Acum seara nu mai ies pentru că-s întotdeauna bande de băieți care urcă și coboară scările. Ei vin aici pentru a lua droguri. Din păcate, viața este așa! Când soțul meu era prezent, mi-am trăit viața! Dar sunt fericită că stau aici. Vreau să stau aici. Este încă, casa mea!

Elsa intră sorbind dintr-o ceașcă de cafea luată la pachet. Este foarte ocupată, dar are o alură de om eficient.

Elsa:

(Sporovăind într-o manieră relaxată cu publicul) Pot să vă spun că oamenii care iau decizii și planifică munca noastră nu se gândesc la asta din perspectiva persoanei în vârstă, cum ar fi „ce le-ar crește acestora sentimentul de siguranță?” Este vorba doar despre eficiență. La o vizită, nu ai întotdeauna timp să verifici dacă clientul a mâncat sau nu. Este cu adevărat ca în Vestul Sălbatic. Nu știi niciodată la ce să te aștepți. Sunt totdeauna pe fugă. Încă o dată cineva mi-a planificat ziua cu prea multe vizite la clienți. Am doar timp să verific cele mai importante lucruri, cum ar fi, dacă și-au luat medicamentele. Îmi aduc aminte de o perioadă în care de multe ori găteam sau ascultam muzică sau poate chiar mă uitam printr-un album foto cu clienții mei. Munca era mult mai satisfăcătoare atunci. *(Râzând)* Desigur, eram mai tânără, dar nu-mi amintesc niciodată să fi fost la fel de epuizată de toate ca acum. Te simți oribil lăsându-i acolo, când vezi că sunt în suferință și au nevoie de mult mai multă grijă. Nu e timp. În plus, avem grijă de un număr tot mai mare de persoane cu demență. Pentru acei vârstnici, experiența faptului că un străin vine în casa lor este foarte înfricoșătoare și neliniștitoare. Și, chiar mai rău, poate fi o persoană diferită la fiecare vizită, deoarece angajații din îngrijirea la domiciliu se schimbă constant. „Cei mai slabi sunt lăsați să supraviețuiască pe cont propriu.” Dar, tot consider că rezistența și determinarea clienților mei sunt o inspirație, iar lupta pentru bine trebuie să continue. *(Ia o înghițitură mare din cafeaua ei, se îmbărbătează și se duce să își facă treaba)*

Ruby:

(Zâmbind) Am fost norocoasă să am un copil. Perioada maternității, școala și toate lucrurile pe care le faci cu copilul au fost o adevărată binecuvântare. Eu aveam 35 și soțul 40 de ani. Am cumpărat o clădire veche și am transformat-o într-un hotel cu paturi și mic dejun. Apoi m-am implicat în lupta pentru lipsa serviciilor; pentru copii, pentru mame, pentru toți. *(Pauză)* De asemenea, am hotărât să mă întorc la universitate și în timp ce studiam, am avut un post care promova drepturile persoanelor cu dizabilități. *(Cu putere și determinare)* Doamne, câte nedreptăți se fac celor cu dizabilități!...am luptat pentru ei...timp de mulți ani. *(Pauză)* Oricum, când nu aveam decât 60 de ani, am fost diagnosticată cu Alzheimer incipient și mi-am dat seama imediat că trebuie să lupt pentru drepturile mele la fel cum am luptat pentru drepturile persoanelor cu dizabilități.

Deoarece atunci când ești diagnosticat și nu știi unde să mergi, ajungi acasă și te scufunzi în teamă și depresie!...și nu e nimeni care-ți poate oferi sfaturi. Am renunțat la serviciu și la toate angajamentele mele... (*În mod forțat*) pentru că eram confuză, pentru că eram speriată, pentru că nu-mi puteam aminti!...(Cu *determinare*) Dar nu trebuia nici în ruptul capului să renunț la serviciu; trebuia să fi spus „Alzheimer i se poate întâmpla oricui!” Dar nu am făcut-o! Mi-a fost frică să zic, mi-a fost rușine!... Alzheimer nu e precum cancerul. Dacă ai avea cancer, te-ai duce la angajator și i-ai spune „Am cancer”, iar el ar spune „Îmi pare rău!”, dar te-ar ajuta. Dacă te duci și spui „Am Alzheimer”, ar găsi imediat o cale să scape de tine. De fapt, imediat după ce am renunțat la slujbă, nu m-a mai contactat nimeni niciodată. Au dispărut cu toții!...(Liniște) Într-un final doctorul mi-a spus mie sau soțului, nu mi aduc aminte, „trebuie să facem ceva pentru Ruby ca să nu cadă în depresie”. Nu mi-am dat seama, dar avea dreptate. Eram complet depresivă!...(Cu *exasperare*) Dar ce trebuia să fac? Lumea se prăbușise peste mine!...(Cu *determinare*) Apoi, într-o zi m-am autoconvins: „Da, trebuie să fac ceva!” Am sunat la un centru pentru Alzheimer și am decis: mă duc acolo! Am urcat în mașină și am condus până la acest centru 30 de km. Dar când am ajuns acolo...erau cu toții...n-aș spune bătrâni...dar arătau....mai bătrâni decât bătrânii!...Am mers la o asistentă și i-am cerut un sfat. Într-un final mi-a spus: „Nu avem ce să-ți oferim aici, Ruby. Singurul lucru pe care te sfătuiesc să-l faci este... să te informezi – fă o cercetare pe cont propriu.” I-am mulțumit și am plecat. Am stat în mașină și am plâns și plâns. M-am gândit: Asta e viața mea acum? Asta mi-a dat viața? Într-un final mi-am găsit curajul să merg acasă. (*Pauză*)

Apoi, într-o zi, la spital, îi spuneam unei asistente povestea mea, iar ea a spus „am un număr pentru tine. Este un profesor la universitate. Sună-l. Caută persoane pentru cercetarea sa despre Alzheimer, care folosește terapia cognitivă de reabilitare.” Din acel moment, a început noua mea călătorie în viață! (*Cu entuziasm*) Terapia a fost absolut fabuloasă! Mi-a schimbat complet viața! (*Cu entuziasm crescând*)... Scrisul. Scrii totul; scrii despre ziua în curs fiecare lucru pe care îl faci – totul pentru a rămâne activ cognitiv! Ține-ți jurnalul la zi – scriind tot ce e important!...Și nu doar să scrii, dar și să citești. Citește mult.

Am citit toate ziarele. (*Pauză*) „Și sunt norocoasă. Am iubirea familiei mele.” (*Pauză*)...Dar atât de multe familii decid acum „Nu-i spune mamei că are. Sau nu-i spune tatălui că are!” (*cu putere și determinare*) Dar se înșală!... De ce trebuie să o minți pe mama ta și să nu-i spui adevărul? Dacă ar avea diabet, i-ai spune? Dacă ar avea cancer, i-ai

spune?...Bineînțeles că i-ai spune!...Atunci de ce nu i-ai spune că are Alzheimer? I-ai putea oferi posibilitatea de a fi informată, astfel încât să poată decide pentru ea însăși, cel puțin atâta timp cât este în stare!... *(cu indignare)* Și atunci de ce ar trebui să fim trimiși într-un centru de îngrijire?...De ce nu ar trebui să trăim în casele noastre, dacă am muncit atât de mult? Asistența potrivită este lucrul de care avem nevoie. Uitați-vă la trenuri - De ce nu anunță opririle, încât să știu unde mă aflu? ... Sau la aeroport? *(Pe un ton ironic)* Când ceri asistență la aeroport? - primul lucru care vă întâmpină atunci când coborâți din avion este... un scaun frumos cu roțile!

Și atunci trebuie să le spun: „Nu, mulțumesc! Am stat pe durata întregii călătorii, acum aș vrea să-mi întind puțin picioarele!”... Odată, într-un aeroport, o fată mi-a dat un șnur și am întrebat-o: „Ce este asta?” Și ea a răspuns: „Este pentru persoanele cu probleme de autism sau de memorie - trebuie să îl porți.” Am spus *(ironic)* „O zgardă din sfoară...ca pentru câini! Ce frumos, mulțumesc!” De asemenea, nu dorim benzi speciale, ci doar siguranță atunci când mergem spre porți. *(cu determinare neliniștită)* De ce ar trebui să fiu tratată diferit față de Maria cu scleroză multiplă? Sau față de John cu Parkinson? Sau față de Molly, care nu are nimic? De ce ar trebui să fiu diferită de toți acești oameni? *(Pauză)* Soțul și cu mine am aplicat pentru îngrijire la domiciliu și a venit o îngrijitoare care ne-a oferit ajutor. Dar aveam nevoie de ajutor în bucătărie, pentru că de multe ori mă ardeam și nu mai pot face lucrurile în ordinea corectă. Uneori uit că am lăsat cuptorul pornit...Îngrijitoarea a ascultat și apoi a plecat. Într-un final am primit un e-mail. *(Sarcastic)* Ne-au oferit o jumătate de oră pe săptămână pentru îngrijire *personală*. Exact ceea ce nu ne-am dorit! Am cerut ajutor în bucătărie. Plătești impozite, contribui toată viața...Și drepturile tale? - Obții o jumătate de oră de la sistemul de asistență... *(Ironic)*

Sunt atât de multe lucruri dificile de făcut, atât de multe probleme, iar anxietatea mea crește de teamă că voi uita toate lucrurile pe care trebuie să le fac. *(Cu neliniște)* Uneori mă trezesc în mijlocul nopții și nu-mi aduc aminte dacă soțul meu este încă în viață sau mort!...Întind o mână înspăimântată să simt dacă este...dacă respiră...din fericire...încă este în viață! ... *(Pauză)* Și nu trebuie să uiți niciodată procura, care este ca un testament. Știu, este stânjenitor, dar trebuie să căutați câteva sfaturi cu privire la unele lucruri, pentru când nu veți mai avea capacitatea mentală. *(Cu determinare)* Acum vreau să iau decizii cu privire la viitorul meu tratament medical...

Dar dacă uit ce am decis? Cine îmi va pune în aplicare drepturile? De exemplu, nu vreau să fiu incinerată; vreau să-mi donez corpul în numele științei, dacă știința îl vrea!...Am scris asta în procură, ca să nu uite! Chiar dacă eu uit! Mai rău e de acei nefericiți care sunt duși în centre de îngrijire, când ar putea sta acasă și ar putea beneficia de asistență, nu numai prin sistemul de sănătate, dar și prin alții. (*Zâmbind*) „Este nevoie de un sat pentru a crește un copil!”, obișnuiam noi să spunem. Cândva fermierii se ajutau unii pe alții pentru a salva recolta. (*Zâmbind și mai mult*) Poate că este nevoie de un sat pentru a salva un vârstnic! Asta este noua mea viață cu Alzheimer. Nu e o viață ușoară, desigur...dar este totuși viața mea!

Intră Elsa.

Elsa:

De ce persoanele cu demență, precum Ruby, nu sunt tratate în mod egal și protejate de discriminare? Cu siguranță, au dreptul să fie ascultate și asigurate ca toți ceilalți?

Sună telefonul Elsei. În timpul acestei conversații, ea se îndreaptă spre banca pe care stă Tom și încearcă fără succes să-și ia masa de prânz.

Elsa:

(*Răspunzând la telefon*): Bună, Anna, îmi pare rău, am gura plină ... știi și tu, încerc să prind o înghițitură din mers. (*O ascultă pe Anna care spune că va suna înapoi*) Nu, nu, e ok, sigur, suntem toți ocupați, ce pot face pentru tine? (*Ascultând*) Bine, spune-mi puțin despre cazul lui. (*Continuă să asculte*)

Da, da, cazul lui Tom este destul de complex, întrucât are doar o pensie mică, iar atunci va trebui să se bazeze, pentru a putea trăi, pe asistență socială suplimentară și ajutor pentru locuință. Nu i-a mai rămas mult pentru a supraviețui și îl afectează psihologic, în special cu toate eforturile sale de a obține o slujbă. (*Telefonul ei sună, își verifică mesajul*) Anna, va trebui să revin mai încolo, trebuie să ajung la o întâlnire. Vorbim mai târziu. (*Închide, se grăbește, lăsându-și sandvișul*)

Tom:

(Tom își citea hârtiile în timpul apelului telefonic al Elsei. Privind publicul și parcă răspunzând la o întrebare) Bănuiesc că ai vrea să auzi povestea mea. Ei bine, numele meu este Tom și sunt un bunic mulțumit, de 63 de ani, al celor doi copii ai fiului meu. Locuiesc singur și de abia mă descurc să supraviețuiesc cu o pensie foarte mică. Aștept o mărire a acesteia, dar cât și când, încă nu știu.

Când nu o să mai fiu, voi lăsa casa și puținul pe care-l am nepoților mei minunați. (*Ironic*) Dar, în ciuda tuturor lucrurilor, sunt un optimist, un optimist etern cu o latură destul de impulsivă. (*Râde*) Sunt electrician de meserie și am lucrat la bustul gol într-un Irak sfâșiat de război, la o căldură de 58 de grade.

Nu a fost ușor, dar am reușit să câștig bani buni, iar ca orice alt tânăr, am făcut și o mulțime de lucruri prostești. Am avut o viață activă și plină în acele timpuri. Acum sunt șomer și stau aici fără să fac ceva cât e ziua de lungă. Dar nu sunt un om leneș și vreau cu disperare să lucrez. M-am pensionat la 50 de ani, dar nu a fost decizia mea. Vedeți, am avut un accident vascular cerebral, iar un neurolog mi-a spus „Te voi pensiona, nu ai șansa să mai lucrezi de aici înainte”.

Asta a fost cu adevărat supărător, nu mi-am dorit niciodată să nu mai lucrez. Am fost foarte derutat de diagnostic – am avut o dificultate în a-mi folosi mâna așa cum trebuie, dar în afară de asta am fost foarte bine. Nu îmi doream să mă pensionezez. După accidentul vascular, nu am mai vorbit cu angajatorul. Eram atât de supărat pe situație și pe el! Uitându-mă în urmă am fost foarte prost. Ar fi trebuit să cer o despăgubire pentru că accidentul s-a întâmplat la locul de muncă și ar fi trebuit să fac eforturi pentru ca drepturile mele să fie confirmate. Dar, atunci, nu m-am gândit la asta.

Știți, nu am mai fost într-o vacanță de ani de zile. Obișnuiau să organizeze excursii pentru persoane vârstnice. Acum nu se mai organizează. A fost singura dată când am mers undeva. Am vizitat atunci parcuri și păduri și o mulțime de biserici vechi – pentru a ne mântui păcatele. (*Râde*) Nu sunt un om credincios, slavă Domnului. (*Râde*) Aș putea menționa numele său din când în când, totuși. Mi-am dorit de când mă știu să văd Franța. Am învățat limba franceză în școală, și eram chiar bunicel. Mi-aș dori să încerc asta din nou, dar nu-mi permit cursurile. Nu ar fi grozav dacă ar fi, poate, gratuite? Atunci, cu siguranță m-aș duce și aș învăța. Dar totul depinde de bani. Un pic în plus m-ar ține o

perioadă bună și ar însemna atât de mult. Nu pentru a-mi cumpăra haine sau ceva asemănător. Port oricum hainele soțului decedat al partnerei mele. Odihnească-se în pace! Dumnezeu să-l binecuvânteze! Nu vreau mult, doar un pic în plus pentru a-mi plăti orele de franceză. Desigur, m-ar ține departe de statul pe stradă. (*Râde*) Merg mereu, prefer să merg oriunde.

Cu ocazia plimbării de astăzi, mi-am cumpărat un ziar ca să verific secțiunile de slujbe disponibile. Știți ce? În timp ce citeam pagina de publicitate, mi-am spus „Nu aș fi eu angajatul model, din cauză că la vârsta mea nu mai dorm, deci aș fi capabil să lucrez 12 ore pe zi? Aș fi un angajat foarte productiv.” (*Râde*) Chiar vreau să muncesc. Vreau să fiu agent de pază, am toate calificările necesare. Apoi aș putea să strâng niște bani, să-mi ajut nepoții. Îi iubesc teribil. Ei știu că eu n-am bani, și niciodată nu-mi cer nimic. Asta îmi sfâșie inima. Pensia mea e foarte mică. Dar nu mă plâng, dacă mă plâng nu ajută cu nimic, și lucrurile oricum puteau fi mult mai rele.

Niciodată, ca tânăr, nu m-am gândit la vârsta înaintată. M-am căsătorit cu o femeie minunată și l-am avut pe fiul nostru, asta a fost ca și cum am câștigat la loterie. Dar nu am știut ce avea să aducă bătrânețea.

Uitându-mă retrospectiv, ar fi trebuit să pun ceva bani deoparte, aș fi putut fi mai precaut. Dacă nu aveam accidentul vascular cerebral, aș fi fost bogat. Dar viața vine peste tine. Nu regret nimic, ce mi-aș putea dori în plus? Singura mea dorință este ca nepoții mei să fie sănătoși și să aibă tot ceea ce-și doresc în viață. Pentru mine nu-mi mai doresc nimic. Am o casă unde să dorm și mesele le iau la cantina socială. Nu e mult, dar e ok, dacă aveam mai mult, îmi ajutam familia. Perioada Crăciunului este un moment stânjenitor pentru mine. Cumpăr cadouri mici pentru familia mea și le pun sub brad, alături de cadourile mai scumpe ale celorlalți. Asta mă supără teribil. Mi se pare ca un eșec. Nu pot oferi nimic și am atât de puțin de dat. Mă simt inutil, ca o varză stricată. Ar însemna totul pentru mine să lucrez. (*Răsfoiește secțiunea de joburi din ziar*) Agent de pază într-o bancă? Aș avea prea multe responsabilități. Aș putea lucra într-o grădiniță, dar cu atâția copii, ar fi riscant. Poate îngrijitor într-o clădire de birouri? Aș putea face asta, nu-i așa? (*întrebându-se pe sine*) Vreau cu disperare să lucrez, altfel chiar nu știu. Chiar nu știu.

Elsa se întoarce purtând o rogojină de yoga pe care se așază pentru a face mindfulness și meditație. Acesta este regimul ei de auto-îngrijire pe care îl folosește pentru a se relaxa și a se destresa. Spune această poveste ca și cum ar folosi ritualul pentru a gestiona stresul muncii sale și pentru a exorciza multe povești groaznice pe care le aude zilnic.

Elsa: Imaginați-vă un bărbat care dorește să lucreze și nu are voie, chiar dacă mâna lui este aproape normală acum. Deci decizia medicului luată în urmă cu 10 ani îl oprește să lucreze.

De ce Tom nu ar trebui să aibă aceeași șansă să lucreze ca toți ceilalți și să nu fie nevoit să trăiască în sărăcie și să depindă de ceilalți? Nu este obligat să lucreze, dar vrea, și de ce să i se refuze acest drept? Cel puțin are un partener bun care să-l susțină. De fapt, în unele cazuri, statul încurajează unii parteneri să devină îngrijitori, deoarece economisește resurse. Și, desigur, persoana vrea să își asume rolul, pentru că este vorba despre îngrijirea celui drag. Dar cu siguranță nu primesc sprijinul și resursele de care au nevoie ... și frecvent devin oboșiți și epuizați, iar atunci când au ajuns în acest punct, nici măcar nu realizează că ar putea neglija sau abuza persoana iubită. Îmi amintesc de acest minunat cuplu mai în vârstă. Îngrijitoarea obișnuia să-și lege de calorifer soțul care avea demență, ori de câte ori trebuia să meargă în oraș. Din fericire, un îngrijitor s-a întâmplat să vină în vizită când doamna era plecată și l-a eliberat pe bietul bărbat. Când soția s-a întors, nu a putut înțelege care este problema. A vorbit cu mine la un moment dat și ceea ce a spus m-a uimit: „Ce altceva ar fi trebuit să fac? Nu aveam mâncare și nu am pe nimeni care să ne cumpere ... ar fi trebuit să mor de foame sau să chemăm poliția pentru a putea merge la supermarket?”. Mă întreb adesea ce aș fi făcut în locul ei. Ce ai face? Știu ce va face Joan. Dar, o voi lăsa să vă spună. (*Elsa își pliază covorașul de yoga și își face loc să stea pe bancă lângă Tom*).

Joan intră ca și cum și-ar face exercițiile în propria curte. Trage piciorul stâng în spatele ei. Se oprește deseori, dar se poate spune că emană o hotărâre fermă.

Joan:

Ei bine, vă voi spune una amuzantă (*râde cu voce tare*) Am devenit destul de inteligentă când vine vorba de protejarea drepturilor mele. Am constatat că încăpățânarea este un atribut minunat pe măsură ce îmbătrânești. Acum doi ani și jumătate am avut un accident vascular cerebral ... Nimeni nu mi-a spus care parte a creierului mi-a fost afectată. Abia

după un an și jumătate am aflat că era partea mea dreaptă (*indicând cortexul frontal drept*), și din această cauză aș fi putut avea un sentiment fals al dizabilității mele. Puteam crede că sunt mai bună decât eram, și am crezut. Acum voi fi în mod normal arogantă (*râde*) sau cum doriți să-i spuneți. Dar acest lucru a fost foarte diferit, am negat situația mea, handicapul meu. Ei o numesc o leziune cerebrală dobândită. Trebuie să spun, când am fost în unitatea AVC am fost îngrijită foarte bine. Am primit medicamente până în globii oculari (*râde*). Am un stomac asemănător cu al unei vaci, nimic nu îl deranjează, ceea ce este un atu grozav atunci când te duci acasă cu o pungă mare de medicamente. În același timp, am avut parte de două săptămâni de recuperare, acum când spun recuperare mă refer la fizioterapie cu adevărat - fizioterapie cu un pat După asta am putut să merg într-o oarecare măsură, dar nu nemaipomenit. Dar eram pe cont propriu și nu exista niciun aranjament să fiu sunată după aceea sau ceva de genul acesta, nici un fel de urmărire pentru a vedea cum mă descurcam. Ca să fiu sinceră, le-am spus că voi fi bine (*râde*). Aveam nevoie cu disperare să ies din spital, și se ia până aici (*punând mâna peste cap*). Până la urma a trebuit să iau legătura cu ei, pentru că urma să trec printr-o operație de înlocuire de șold, iar echipa care făcea operația dorea o scrisoare de la cardiologul meu. Și așteptați să auziți ... nu am mers niciodată la un medic cardiolog... era medic geriatru și mi-a spus că o să-mi reiau viața înapoi, dar mi-a luat un timp ca să-mi dau seama că nu îmi voi relua niciodată viața. Oricum, era medic geriatru, și nicidecum medic cardiolog. Singurul lucru care mă îngrijorează este că știu și alte persoane care au suferit accidente vasculare cerebrale și nu iau o grămadă de medicamente așa cum iau eu. Deci, cine este acolo și monitorizează acest lucru? Cu toată corectitudinea, medicul meu o face, și sunt norocoasă că am un medic bun. Acum, dacă veți lua sfaturi de la mine, luați-l pe acesta; odată ce veți avea patruzeci și cinci de ani sau mai mult, asigurați-vă că aveți un medic bun. Dacă nu vă place medicul, renunțați la el și căutați-vă altul, faceți-o, pentru că dacă nu puteți vorbi cu el la patruzeci de ani, nu veți putea să îi vorbiți dacă ceva nu merge bine mai târziu, pe parcursul vieții.... nu este groznic să vă gândiți la faptul că voi credeți că sunteți sub îngrijirea unui medic cardiolog timp de doi ani și să aflați că nu erați, și nimeni nu a avut cuviința să vă spună... Îmi amintesc cum arată acel medic geriatru, îmi amintesc vocea lui spunând toate lucrurile potrivite și a fost atât de încurajator... Manierele contează în multe situații ... nu ca în cazul celuilalt domn din spitalul de reabilitare. Am primit un telefon de la clinica lui ca să mă poată externa. Dar nu eram pregătită să fiu externată. Așa că m-am dus la el și i-am spus că sunt bine, doar că-s două sau trei lucruri de care voi avea nevoie... Trebuie să mă întorc la fizioterapie, pentru că îmi târăsc piciorul stâng, când

merg se lipește de podea și se agață de lucruri și mă tem că o să mă împiedic și sunt foarte obosită tot timpul, probabil de la pumnul de medicamente care te obolesc oricum, și i-am spus că mă simțeam destul de deprimată. Și așteptați până când auziți acest lucru, bărbatul acesta (*râzând*), acest medic în vârstă s-a așezat pe spate (*mișcând scaunul înapoi*), și știți că eram cam la același nivel (*indicând poziții de apropiere și înălțime*), nu m-a privit niciodată în față, el s-a concentrat pe un loc de pe sânul meu, cu ochii în jos (o *pauză lungă, apoi mimând*) „Ei bine, NOI nu știm de ce unii oameni se simt obosiți după un accident vascular cerebral”...„NOI nu știm de ce unii oameni sunt deprimați după un accident vascular cerebral”. (*Râzând*) Aș fi putut să îmi dau seama de asta de una singură, da ... Am vrut să fac ceva în acest sens, dar cu siguranță nu voiam să continui ceva care să mă facă dependentă și să-mi creeze o altă problemă. Ca și cum aș avea nevoie de mai multe (*râzând*). Apoi m-a pus să merg pe coridor pentru a-mi evalua piciorul ... (*Imitându-i vocea și atitudinea*) „Piciorul este bine, du-te înapoi la serviciu”. Și am ieșit așa (*pocnind din degete*). Externată. Imaginați-vă, la trei luni după ce am avut un AVC. Cartea s-a închis în ceea ce privește îngrijirea mea. E un caraghios de doctor. La trei zile de la acea vizită nu am căzut eu peste piciorul pe care îl târam pe pământ și mi-am rupt încheietura mâinii? Așa că l-am sunat și i-am spus „vreau scuze de la tine, nu știu cine crezi că ești, din câte știu ești un funcționar public plătit din impozitele noastre, iar dacă nu îți ceri scuze, o să fac zarvă”. El și-a cerut scuze, nu în persoană, numai la telefon ... L-am lăsat în pace, dar după ce i-am sugerat să meargă la ziua dedicată accidentului vascular cerebral pentru supraviețuitori. Aceștia sunt absolut minunați, au informații cruciale, pe care nu le primești de la propriul serviciu de sănătate publică. Oricum, i-am spus că s-ar putea să învețe un lucru sau două despre accidente vasculare cerebrale, și din punctul de vedere al unui pacient, deoarece, în mod evident, nu știe nimic. Bineînțeles că nu a răspuns, așa că i-am trimis o scrisoare cu privire la asta și la aroganța lui. Puterea de concentrare era de asemenea diminuată... Alunecam în partea aceasta; colapsuri ale memoriei, pierderea lucrurilor. M-am trezit la un moment dat în oraș și îmi uitasem poșeta, telefonul și multe altele. M-am simțit doborâtă și complet învinsă și nu eram deloc eu însămi. M-am gândit că am nevoie de o evaluare, așa că am mers la un serviciu de caritate pentru leziuni cerebrale dobândite... Nu au putut face nimic pentru mine, deoarece limita lor era de 65 de ani, și eu tocmai împlinisem 65 de ani. Chestia este că, dacă mi s-ar fi dat aceste informații de la spital imediat după accidentul vascular cerebral, în urmă cu doi ani, aș fi avut 63 de ani și aș fi putut face acest tip de evaluare. Nu mi-au spus niciodată că pot avea căderi sau ce parte a creierului mi-a fost afectată. Mi-

ar fi plăcut dacă cineva ar fi putut spune că din cauza locului în care s-a produs cheagul, acestea sunt următoarele situații care s-ar putea întâmpla. Aveau aparate de computer tomograf și, cu sfatul unui expert, ar fi trebuit să-mi spună la ce să mă aștept într-o anumită măsură și poate chiar să mă evalueze pentru a vedea dacă am început să mă duc un pic în partea aceea. Nu ați crede că procesul de reabilitare v-ar oferi asta? Dar, nu, a fost doar fizioterapia; dar din punct de vedere psihologic sau neurologic nu s-a făcut nimic, și uitându-mă înapoi, cu siguranță era necesar. Când am avut accidentul vascular cerebral, eram potrivită pentru toate serviciile care existau, dar, pe măsură ce a trecut timpul, m-au mutat în sectorul de îngrijire a persoanelor în vârstă și uite așa nu mai reprezintă o prioritate, așa că efectiv nu există finanțare pentru grupul meu de vârstă... este foarte nedrept, deoarece acum majoritatea oamenilor lucrează până la 68 de ani. Încă aștept să îmi rezolv problema cu șoldul. Am avut o programare pentru asta, dar ei încă așteaptă scrisoarea cardiologului la care nu sunt înscrisă (*râde*). Acum scriu întotdeauna scrisori și e-mailuri. I-am scris tipului care m-a consultat în perioada de recuperare, să-l întreb care a fost protocolul pentru pacienții cu AVC atunci când au fost externați, în ceea ce privește fizioterapia... i-am scris Ministrului (*râzând*) Sunt ca un câine cu un os și i-am spus: „Aveți o problemă cu oamenii din cărucioarele de spital care vă blochează locul de primiri urgente, permiteți-mi să vă ofer o soluție la asta - Oferiți acces corespunzător la fizioterapie persoanelor care ies după un accident vascular cerebral și nu vom mai cădea prin spital lăsând mizerie. Barbar! Voi continua să spun, este vina lipsei de informații... nu ar trebui să fiu nevoită să le caut... ar fi trebuit să mi se spună... la ce să mă aștept din start. Cred că este dreptul meu să știu totul despre propria sănătate. Dacă aș fi fost suficient de nefericită încât să fi avut accident vascular cerebral în partea cealaltă a creierului, aș fi putut să-mi pierd abilitatea de a vorbi, ei bine, oricum a fost o binecuvântare că nu s-a întâmplat așa, pentru că trăiesc cu o persoană de 23 de ani și trebuie să fii în stare să strigi la o persoană de 23 de ani (*râzând*) vă puteți imagina asta... (*Râs extins*) Aș fi sfârșit prin a locui cu sora mea... Oh, Doamne, nu! Așa am socotit întotdeauna și asta nu este o minciună... Cred că încăpățânarea mea m-a ajutat să mă recuperez atât de bine. Sunt o tipă nonconformistă. Așa cum am spus înainte, încăpățânarea este un mare atribut pe care îl poți avea atunci când îmbătrânești. Acum, am plecat să cumpar timbre... mai multe scrisori de scris (*râde*).

Elsa: (*Repetând cuvintele lui Joan*) Încăpățânarea este un mare atribut pe care îl ai atunci când îmbătrânești. Dar, pentru unii, este un lux. Ce se întâmplă atunci când trebuie să lupti

pentru tine și nimeni nu este în locul tău să te ajute, sau, și mai rău, aleg să nu te ajute. Dacă nu ne folosim legile și convențiile privind drepturile omului în scopuri propuse, îi lăsăm pe cei mai vulnerabili să supraviețuiască singuri. *(Este întreruptă de propriul telefonul care sună)* Scuze, trebuie să răspund. *(Se așază pe banca lui Tom)*

Ingrid:

Totul a început când s-a angajat în relații cu oamenii nepotrivți, când a primit o slujbă de bancher. Asta l-a schimbat; mai întâi a început să abuzeze de alcool, apoi de droguri, apoi să mă abuzeze pe mine. Propriul meu fiu. Am divorțat când eram tânără; a trebuit să ies din căsnicie, dar cei doi băieți ai mei au crescut fericiți și drăguți, în special cel mai tânăr; el a avut mereu grijă de mine și de fratele său mai mare și a fost foarte sensibil ... și din cauza asta, ceea ce s-a întâmplat ulterior a fost un șoc complet pentru mine. *(Pauză)*

Vedeți voi, fiul meu a început să piardă controlul asupra propriei vieți la 27 de ani; și-a pierdut apartamentul, iar soția sa l-a părăsit. Atunci a revenit să locuiască cu mine... Abia l-am recunoscut. Era dependent de droguri, așa că odată mi-a cerut o sumă mare de bani... și nu i-am dat. S-a enervat atât de tare încât a început să arunce cu lucruri, a ieșit pe balcon și a aruncat cu un scaun. Eram atât de stânjenită și am sperat ca nimeni să nu fi văzut asta. Și apoi m-a lovit... aceea a fost prima dată când m-am ales cu un ochi vânăt. N-am spus nimănui... Am purtat ochelari de soare până la magazinul alimentar și am așteptat să se vindece înainte de a merge oriunde era important să merg. Am fost atât de șocată... schimbarea lui a fost atât de mare. Parcă într-o zi era soare, și apoi, dintr-odată, din senin, totul devenea negru. Nici nu și-a cerut scuze. Comportamentul agresiv al fiului meu s-a accentuat, și momentele în care se înfuria și mă lovea deveniseră aproape săptămânale. Atunci m-am gândit: Nu mai pot suporta acest lucru. Așa că într-o zi, când fiul meu a ieșit, am sunat la poliție. Când am explicat situația... *[pauză pentru mai mult timp]*, nu m-au luat în serios. Au spus că, în calitate de mamă, ar trebui să-mi pot controla propriul copil și ar trebui să-l dau afară din casă. M-a întristat și neliniștit faptul că poliția mi-ar putea spune așa ceva. Altă dată când am sunat, mi-au spus că trebuie să încep să adun toate probele pe care le aveam despre actele de violență ale acestuia, și numai după ce voi fi făcut asta, puteam să raportez infracțiunea și să cer un ordin de restricție. M-am simțit singură în acea situație și mi se părea absurd că trebuia să cer un ordin de restricție împotriva propriului meu copil... M-am simțit incapabilă să acționez, complet blocată, în stare de șoc cu privire la ceea ce se întâmpla cu copilul meu - Adică, la un moment dat mi-a verificat telefonul și aproape că m-a atacat în acel moment, și apoi mi-a spus că mă va

ucide dacă va afla vreodată că am contactat autoritățile. Eram în mod constant speriată. A trebuit să mă forțez să mănânc, am început să am dureri și arsuri la stomac. Am încercat să fiu acasă cât mai puțin, dar... Era casa mea. Unde ar trebui să evadeze o persoană din propria casă? Într-o dimineață, m-am dus la bucătărie și fiul meu stătea acolo. Ochii lui aveau dimensiunea unei farfurii, așa că m-am gândit, ok, iată-ne din nou în aceeași situație. Am încercat să fiu cât mai invizibilă, dar fiul meu a încercat intenționat să creeze o ceartă între noi... și el a insistat la final că i-am promis că îi voi da o mulțime de bani, ceea ce, evident, nu era adevărat. Comportamentul său era rușinos. Nu-mi amintesc de unde am avut brusc acea putere și curaj, dar îmi amintesc cuvintele pe care i le-am spus. A fost ca și cum altcineva a vorbit prin mine. I-am spus că este rușinos ca o persoană adultă ca el să-și exploateze așa mama bătrână. Și că nu am nicio responsabilitate pentru a-i finanța stilul de viață. [*Pare încordată, vorbește foarte repede*] A devenit furios, a început să arunce toate ceștile de cafea și paharele pe podea. A spus că i-am ruinat viața și că era obligația mea să plătesc pentru ceea ce i-am făcut. Apoi m-a împins... și a strigat. M-am uitat în ochii lui și am știut că nici o vorbă nu mă va ajuta... Am regretat instantaneu ceea ce i-am spus și am fugit în sufragerie. El m-a urmărit... a început să mă lovească cu toată forța. M-a împins din nou... am căzut, din păcate, în colțul mesei, și am sfârșit prin a mă răni la mână. Presupun că șoldul mi s-a rupt când am lovit podeaua. Apoi, parcă m-am văzut din afara corpului și doar am țipat. Nu am idee de unde a venit țipătul... dar a venit de undeva din adâncul meu, durerea, frica și... [*pare foarte tristă*] A fost aproape ca o reacție primitivă. M-am gândit: așa se va termina totul, așa voi muri. Ulterior am aflat că vecinul meu a sunat la poliție. Îmi amintesc de durerea oribilă și de paramedici... asistentele din jurul meu păreau foarte ocupate și se concentrau doar asupra durerii mele fizice. Nimeni nu a întrebat ce mi s-a întâmplat și de ce. Doar o asistentă medicală care îmi curăță camera m-a ținut de mână și s-a așezat lângă patul meu... Era atât de amabilă. După o săptămână în spital, m-a vizitat un asistent social. M-a intervievat într-un mod eficient și oficial, dar am fost mai mișcată de sprijinul pe care l-am primit de la asistenta medicală. A fost surprinzător de ușor să vorbesc, pentru că știam că lucrurile trebuie să se schimbe. Nu mai puteam trăi în acel mod. [*cu afectare puternică*] Asta m-a făcut să vorbesc. Am vrut să scot afară acele sentimente neplăcute și evenimente pe care le-am purtat în mine. Când m-am întors acasă, m-am simțit foarte rău și aveam dureri mari, așa că asistentul social mi-a aranjat un loc într-un centru de recuperare; Acolo am auzit despre grupul de sprijin de la egal la egal, cu persoane care au experimentat violența în familie și am știut că este important pentru mine să încep un nou capitol. S-a început urmărirea în

justiție în acest caz. Procurorii l-au făcut să pară un caz clar și l-am discutat în grupul de susținere de la egal la egal, dar m-am speriat destul de mult și nimeni nu mi-a spus cum va decurge procesul său, ce se aștepta de la mine. Am cunoscut persoana mea de sprijin și am mers împreună la tribunal. M-am simțit foarte ușurată pentru că am avut-o acolo, lângă mine. A fost un moment înspăimântător când a sosit fiul meu. Nici măcar nu s-a uitat la mine... Am vrut să-l îmbrățișez și să-l întreb ce a mai făcut, dar din cauza situației nu am putut. Era totul atât de oribil. Apoi am ajuns în sala de judecată... [pauză îndelungată] M-am simțit atât de neliniștită... Sentimentul pe care mi l-a insuflat procurorul a fost acela că era enervat de faptul că a trebuit să se ocupe de cazul meu, că a fost numai vina mea, ca și cum eram a 100-a mama proastă care stătea la rândul lui, care nu a fost în stare să se ocupe de relațiile sale de familie. El a întrebat de ce s-a produs o asemenea zarvă în legătură cu o astfel de problemă. A spus „Sunteți doi adulți rezonabili, cu siguranță vă puteți ocupa de această problemă singuri, în privat, și puteți face modificări după cum considerați de cuviință?”. Fiul meu a fost repede de acord, dar m-am simțit trădată și fără cuvinte. Judecătorul mi s-a părut mai empatic și m-a întrebat de mai multe ori dacă aș fi în regulă cu soluționarea cauzei în afara instanței. Desigur că nu eram în regulă, dar eram prea speriată de reacția fiului meu și de răspunsul procurorului pentru a spune nu. M-am simțit atât de frustrată din cauza autorităților și a ajutorului pe care în mod constant au eșuat în a mi-l acorda. Din nou am avut speranțe, dar acestea s-au prăbușit peste mine. Fiul meu nici măcar nu m-a privit, nici măcar o dată în tot acest timp. Nici măcar o dată. De ce m-ar târî prin procesul stresant de investigare și urmărire doar pentru a ne trimite din nou acasă, fără alte consecințe sau modificări ale situației? După aceste evenimente, el s-a mutat și nu a mai existat vreun abuz, dar vizitele sale acasă au devenit rare și nu răspundea la apelurile mele. Eram atât de îndurerată. Nu poți să oprești dragostea. Eram foarte îngrijorată în legătura cu locul în care se afla, dacă măcar era în viață, și eram atât de neliniștită încât, o dată pe săptămână vizitam centrul de schimb al seringilor, sperând că îl voi vedea sau va exista cineva care să-mi spună unde se află sau dacă era mort. [Gata să plângă... pauză] De atunci au trecut vreo șase ani. Nu mă pot gândi la ce aș fi putut face diferit. Știu că ceea ce s-a întâmplat cu tatăl său, iar eu fiind o mamă singură, l-a determinat probabil să se simtă neîncrezător și nesigur uneori, și poate fiul meu a simțit neajunsuri din punct de vedere emoțional, iar drogurile au umplut acel gol... Chiar nu știu. Dar nu vreau să mă învinovățesc sau să simt că trebuie să mă învinovățesc. Cu siguranță autoritățile ar trebui să fie mai bine instruite pentru a identifica și a lua mai în serios abuzul împotriva persoanelor în vârstă. Ar fi acționat diferit dacă aș fi fost un copil? Cred că ar fi

aționat diferit, deși am fost, de asemenea, fără apărare în fața fiului meu adult. Și persoanele în vârstă pot avea dificultăți în a-și exprima experiențele și emoțiile în cuvinte, dar asta nu înseamnă automat că sunt doar o bătrână proastă cu prea multă imaginație sau probleme de memorie, pentru a fi luată în serios. Merităm dreptate și respectarea drepturilor, să beneficiem de sprijinul corespunzător din partea persoanelor care oferă îngrijire și persoanelor care sunt calificate. Mi-am pierdut deja fiul, mi-am pierdut sănătatea fizică și emoțională. Am pierdut destul.

Elsa:

(Se ridică de pe bancă, are o conversație telefonică foarte serioasă, în timp ce încearcă să fie calmă). Meriți șansa ca și cazul tău să fie auzit. Nu poți să te învinovățești, Anna ... Ești un profesionist minunat, grijuliu și eficient, și o ființă umană. Și știu că acum te vei învinovăți pe tine însăși, dar eu nu te învinovățesc. Te sun să te văd când termin tura... Promit. Ne vedem mai tarziu. *(Ea este acum în centrul scenei. La terminarea apelului se prăbușește).*

Toate celelalte personaje sunt dezorientate cu privire la ce să facă. Se uită confuze unele la altele, către Elsa și către publicul căruia îi cer ajutorul. În cele din urmă, Tom se ridică și se apropie încet de Elsa. Îi pune mâna pe umăr. Elsa este vizibil mișcată de gestul său. Treptat, fiecare personaj se apropie oferindu-i Elsei confort și suport. La rândul lor, personajele se adresează publicului.

Tom:

Acest apel telefonic a fost cel mai rău coșmar al oricărui îngrijitor. Anna, colega și prietena Elsei, stabilește programarea vizitelor și a șters din greșeală o doamnă de pe lista de vizite. Nimeni nu a vizitat-o timp de o săptămână. A fost găsită moartă în casa ei după ce eroarea a fost în cele din urmă dectectată.

Elsa: Am promis că „Nimeni nu va fi lăsat în urmă”.

Chiara: Decesul biete doamne a fost din cauza unei erori umane. Eroarea unui furnizor de îngrijire suprasolicitat și dedicat. Aceste lucruri nu ar trebui să se întâmple, dar este mai probabil să se întâmple atunci când există prea multă muncă de făcut și personalul este

copleșit și epuizat. Vrei ca mama, bunica, sora sau fratele tău să fie această eroare? Este aceasta voința oamenilor?

Ingrid: Elsa a fost cândva întărită de munca ei și a găsit-o atât de plină de satisfacții, dar anii tăierilor de buget și politicilor publice au doborât-o. Și are temeri uriașe și pentru viitorul ei. Se retrage în scurt timp și se teme de posibilitatea de a depinde de un sistem care este complet greșit.

Elsa: Am lăsat-o în urmă.

Ruby: Este nevoie de un sat pentru a crește un copil. Odată fermierii s-au ajutat reciproc pentru a salva recolta. Poate este nevoie de un sat pentru a salva un bătrân.

Elsa: Am lăsat-o în urmă (*ridicându-se, fără chef și sfidătoare*). Nu este un moment bun să fii o persoană în vârstă acum. Fiecare are o valoare monetară. În general, s-a perceput că toată lumea ar trebui să fie productivă și să contribuie la bugetul public. Dar, există o frică de moarte în societatea noastră, în statul nostru global. Am alungat moartea departe de viața noastră. A fi bătrân a devenit un memento inconfortabil că îmbătrânirea și moartea sunt parte din destinul nostru. Persoanele în vârstă ar trebui luate în serios, ținând cont de statutul și valoarea pe care le merităm. Mergeți două luni în pantofii nostri și vedeți că nu vrem mult ... doar ...

Joan:... să fiu ascultată, să nu fiu discriminată și să nu mi se refuze accesul la sănătate și îngrijiri sociale din cauza vârstei mele.

Ingrid:... să fiu luată în serios și protejată de pericole evidente.

Tom:... să mă pot întoarce la locul de muncă, astfel încât să pot avea grija de mine.

Chiara:... să fiu în siguranță în propria mea casă.

Ruby: ... să fiu apreciată ca ființă umană care trăiește cu demnitate.

Elsa: Bogăția, cunoștințele și abilitățile pe care le avem sunt o resursă neexploatăă pentru generațiile tinere și societate în general. Ar trebui să fim ridicați pe pedestale pentru a fi onorați și nu excluși din viață și ascunși în case și instituții. Avem nevoie și merităm un statut egal. Această singurătate și sentimentul de excludere pot fi devastatoare. Trebuie să înțelegem ca indivizi și ca un colectiv că, cu cât cercul vieții devine mai mic, cu atât mai mult trebuie să fie de calitate. Întregul discurs în jurul îmbătrânirii trebuie să se schimbe. Adesea, soluțiile cele mai bune sunt simple. Atitudinile oamenilor se schimbă. Oamenii obișnuiți sunt preocupați de starea îngrijirii pentru vârstnici. Acesta este un lucru nou. Este un lucru bun. Nu mai suntem dispuși să acceptăm chiar totul. Tu ești? Este timpul să începeți să solicitați acțiuni din partea politicianilor. Este timpul pentru schimbări. Amintiți-vă întotdeauna că se naște primăvara în cea mai întunecată și profundă iarnă. Noul nostru Război începe chiar acum, chiar acum. (*Cu speranță și optimism*) Să ne asigurăm că nu lăsăm pe nimeni să supraviețuiască de unul singur. (*Toate personajele la unison*) Să nu lăsăm pe nimeni în urmă.

CORTINA

